

Heemkundige Kring

Dr. Croquet - Walem

MAGAZINE 43 - winter 2016

Mei 1940 RCBL - CRAB-jongeren

Colofon

**Dit magazine is een uitgave van
vzw Heemkundige Kring
Dr. Croquet Walem**

**Maatschappelijke zetel:
Kloosterstraat 76
B-2800 Walem**

**www.heemkundewalem.be
info@heemkundewalem.be**

**U kan lid worden door
overschrijving van
10 euro op rekening nr.:
BE23 7512 0773 0691,
dan krijgt u de volgende nummers
van ons tijdschrift in uw bus.**

**Redactie en medewerkers
van dit nummer:**

**Gustaaf Lorré
Walter Marivoet
Hugo Smits
Sabine Van Maderen
Tom Van Buggenhout**

**Omslag
RCBL/CRAB monument
Poperinge**

Onze ereleden

Balzarini Jan-Delwiche J.	Hellemans-Moerenhout
Bellon Bert-Loiselle Martine	Morrens Paul
Bergé Jan	Nauwelaerts Eugene
Boterman M.-Bosschaerts S.	Nuyts Dirk
Caelen Karel	Ooghe Bart-Poot An
Carpentier Christiane	Op de Beeck Eddy
Coeckelbergh Willy	Peeters Katrien (Apotheek-Walem)
Daems Hendrik	Peeters-Van Laer (Schrijnwerkerij)
De Belder Karel	Peeters Henri
De Greve Frans	Poot Jaak-Janssens Lea
De Groef Gerard	Rahier Rombaut
De Laet Pieter	Resseler Alex
De Ridder Hilde	Resseler Willy
De Vos Marie-José	Rom Hugo
De Waerhert Paula,	Rijmenams Frans
De Win-Van Reeth	Vaes Karel
Dox-Vercammen	Van Buggenhout-Huysmans Flor
Duquene S.-Van Buggenhout C.	Van Buggenhout Tom-Veys Ann
Gilon Els (Haarstudio Ellix)	Van Damme Gerard-Loiselle Monique
Goyvaerts E.	Van de brul Dirk (Bouwwerken),
Groep Gilon BVBA	Van Doorne Gina (Slagerij Gina)
Honsia Clara	Van Genechten Gaby
Janssens Pieter	Van Lint Jean-Van den Heuvel Inge
Laurens André	Van Malderen Stefaan
Dokter Liekens Jo	Vander Kuylen Bart (Dierenarts)
Maes Bob-Van Buggenhout Agnes	Vansant E.
Mariën Maria	Verbeeck Ludo
Marivoet Chantal	Verbiest Eric,
Marivoet Walter-van Berckelaer Liz	Vercammen Fons (AXA Bank)
Merckx Eddy-Thange Anabelle	Wouters Gerald (Aannemer)
Michiels Frank	

EDITORIAAL

Enige jaren geleden publiceerde de heemkundige kring het boekje "Jeugd in oorlog". De Walemnaar Albert Verbiest bracht hierin het verhaal van hoe hij als jongeling de tweede wereldoorlog had beleefd. In 1940 was hij zestien jaar en in de eerste dagen van de oorlog werd hij opgeroepen in de werfreserve van het Belgische leger: hij moest zich naar Ieper begeven. Het was een begin van een avontuur dat vier maanden duurde en hem helemaal tot in het zuiden van Frankrijk bracht.

Vele Belgische jongeren beleefden een gelijkaardig avontuur, van thuis vertrokken ze naar de recruteringscentra in West-Vlaanderen. Vandaar werden ze verder doorgestuurd naar Rouen in Normandië, ze trokken door het noorden van Frankrijk, waar de Duitsers oprukten. Een deel van hen werd afgesneden en geraakte niet verder dan het noorden van Frankrijk, een deel kwam in Engeland terecht en een deel kon doortrekken naar het zuiden van Frankrijk. Daar werden ze de hele zomer opgevangen en wachtten ze de verdere ontwikkelingen van de oorlog af. Deze groep van jongeren werden later CRAB-jongeren genoemd. Een tijdje geleden bezorgde Hugo Smits uit Mechelen-Noord ons een werkstuk dat hij had samengesteld op basis van een notitieboekje dat zijn schoonvader, Gustaaf Lorré uit Wetteren, had nagelaten. Gustaaf was ook een RCBL/CRAB geweest en had in het kleine boekje nauwgezet zijn avontuur dag—aan—dag bijgehouden. Zijn schoonzoon verwerkte recent de informatie en voegde er illustraties aan toe. Hij ging op zoek naar de mensen en de adressen die ook in het notitieboekje stonden, één ervan legde een link naar Walem.

We beslisten om het mooi afgewerkte document van Hugo in ons tijdschrift op te nemen, omdat het een aanvulling was op het eerste hoofdstuk van het verhaal van Albert Verbiest en omdat het nog meer duiding kon geven aan een stukje vergeten geschiedenis van de tweede wereldoorlog.

Recent verscheen er ook een boek over dit onderwerp "Van onze jongens geen nieuws", drie historici volgden het spoor van de honderden jongeren doorheen België, het noorden van Frankrijk tot in het zuiden.

De meeste RCBL/CRAB-jongeren maakten hun tocht met de fiets. In Poperinge werd enige jaren geleden een monument opgericht ter herinnering aan deze jongeren: het toont een afbeelding van een jongere met de fiets die tijdens een pauze wat te drinken neemt.

Een hele generatie maakte de CRAB-periode mee, sommigen werden later bekende namen: Marc Sleen, Bob Davidse, Maurice De Wilde, Armand Pien, Guy Thys, Leo Tindemans, André Wynen.

Dit is het laatste tijdschrift van het jaar. Naar goeie traditie bieden wij dan onze wensen aan voor een gezond en gelukkig nieuwjaar, en voegen daarbij ook onze oproep om uw lidmaatschap van onze kring te vernieuwen. Zo blijft u dit tijdschrift in 2017 ook ontvangen. Zeker doen dus!

CRAB-jongeren

Aan het begin van de tweede wereldoorlog had het Belgische leger een recruteringsreserve voorzien. Deze bestond uit jongeren die nog nooit eerder in het leger hadden gediend. Na 10 mei 1940 melden deze jongeren zich aan. De opvang van deze recruteringsreserve verloopt moeizaam.

De notie Rekruteringsreserve van het Belgisch Leger (in het Frans: Centres de Recrutement de l'Armée Belge, bijgevolg CRAB) is ontstaan ten gevolge van ervaringen opgedaan tijdens de Eerste Wereldoorlog waarbij een groot aantal jongeren die de leeftijd hadden om onder de wapens geroepen te worden achterbleven in bezet België. Zij werden uiteindelijk gedeporteerd naar Duitsland om

Het Belgische leger beschikte bijgevolg over een rekruteringsreserve. Deze bestond uit mannen tussen 16 en 35 die tot dan toe nog niet hadden gediend in het leger. Jaarlijks stelden de gemeentebesturen een lijst op met de namen van mannen die in de loop van het volgende jaar 17 zouden worden.

Op vrijdag 10 mei 1940 brak de Tweede Wereldoorlog uit. Reeds die dag zelf riep het ministerie van defensie de jongeren uit het oosten van het land op. De volgende dag werd deze oproep uitgebreid voor het hele land. De jongens moeten zich aandienen in een van de vier recruteringscentra in West-Vlaanderen. De meesten jongeren reisden per fiets of te voet, individueel of in kleine groepjes.

er ingezet te worden als dwangarbeider. Om een herhaling van dit gebeuren te vermijden werd de recruteringsreserve ingeschreven in de militiewet van 1923.

Oproepingsbrief van Albert Verbiest uit Walem

Op 14 mei wordt er beslist om de jongeren te hergroeperen in Rouen en ze vandaar door te sturen naar het zuiden van Frankrijk.

Het avontuur van de CRAB zal aan ongeveer 400 jonge Belgen het leven kosten. In 1990 wordt een herdenkingsmedaille ingesteld, in 1998 krijgen de overlevenden een eigen statuut vergelijkbaar met dat van de oud-strijders.

Odyssee van Gustaaf Lorré

Op vrijdag 10 mei 1940 brak de Tweede Wereldoorlog uit. Om de Duitsers het hoofd te bieden had de Belgische militaire overheid 12 infanteriedivisies in stelling gebracht, aangevuld door 6 extra reserve-divisies. Daarnaast riep het ministerie van Defensie meteen alle Belgische jongeren tussen 16 en 35 onder de wapens als werfreserve in geval van een langdurige campagne.

Ook Gustaaf Lorré moet van het gemeentebestuur van Wetteren een oproepingsbevel hebben gekregen. We weten dat hij op donderdag 16 mei met de rest van het gezin is vertrokken. Hij moest zich zoals talloze anderen in Ieper aanmelden, maar daar stuurde men hen naar Frankrijk door.

Zijn ouders strandden aan de grens. Er waren zo'n 150 000 RCBL'ers zoals Gustaaf opgeroepen, deze jongemannen moesten doorreizen naar Frankrijk. Daar kregen ook zij af te rekenen met overvolle wegen, vluchtelingen en bombardementen.

Ik heb kunnen achterhalen dat Gustaaf zich zoals vele anderen in Frankrijk moest aanmelden in de kazerne Tallandier, 76 avenue Jean Jaurès in Rouen.

Op maandag 20 mei, terwijl hij via Cassel of Arras onderweg was naar Abbeville, kwam hij in een zwaar bombardement terecht. Met de andere vluchtelingen dook hij weg in een gracht, terwijl Duitse bombardementsvliegtuigen langs de baan dood en vernieling zaaiden.

Volgens getuigen waren het Stuka's.

Zelf was hij ongedeerd, maar anderen bleven dood achter in de gracht verminkt door rondvliegende scherven. Toen hij wat later door het verlaten Abbeville trok, zag hij welke ravage de 5000 bommen in het stadscentrum hadden aangericht.

Uit oorlogsverslagen blijkt dat de lucht-aanval plaatsvond op maandag 20 mei rond 9 uur. Hij maakte deel uit van de Blitzkrieg-taktiek en was de voorbode van de 2de

tankdivisie van generaal Heinz Guderians XIX. Armeekorps dat snel vanuit het oosten langs de Somme naar de Atlantische kust oprukte. Om 9 uur namen ze Amiens in, om 19 uur bereikten ze Abbeville en een uur later stonden ze aan de kust in Noyelles-sur-mer. Daarmee was de omsingeling van de geallieerde troepen een feit.

Toen diezelfde avond de tanks van de 2de Panzerdivision in Abbeville arriveerden, had Gustaaf gelukkig de stad al verlaten en was hij op weg naar Rouen 100 km verder naar het zuiden.

De volgende morgen, dinsdag 21 mei, kwam hij aan bij de kazerne Tallandier, op de linkeroever van de Seine in Rouen, maar toen hij zag dat alle fietsen van de Belgische RCBL'ers gewoon op een

hoop werden gegooid, besloot hij zijn weg verder te zetten in de richting van Bordeaux (650 km). Het was zijn bedoeling om van daaruit naar Engeland of zelfs naar Belgisch Congo te reizen, maar die plannen gingen niet door, want alle verbindingen waren door de oorlogsomstandigheden verbroken.

Samen met andere Belgische jongemannen is hij dan per trein naar Zuid-Frankrijk gestuurd, waarbij ze de keuze hadden tussen Marseille (met verscheping naar Afrika) en Perpignan.

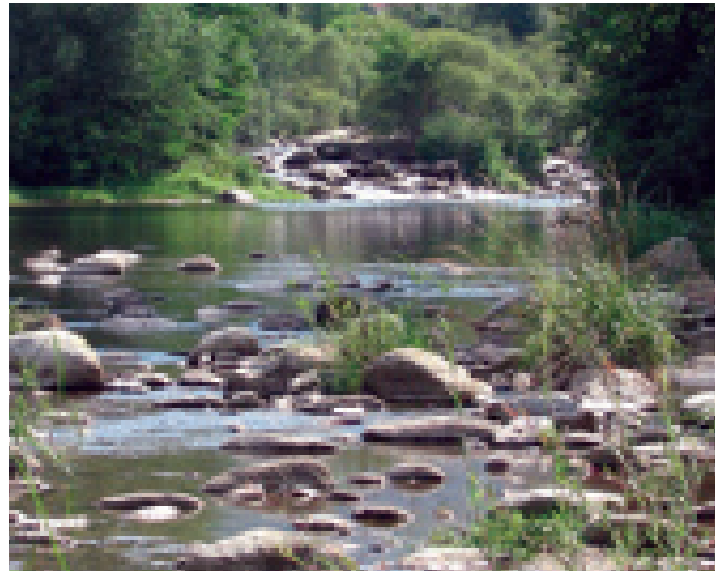
Daar in de Pyreneeën in Arles-sur-Tech, een stadje van 2700 inwoners aan de voet van de Canigou, werden ze ondergebracht in primitieve barakken, die in 1939 nog als opvangkamp voor vluchtelingen

Arles-sur-Tech, een stadje in het Franse departement Pyrénées-Orientales, gelegen aan de rivier de Tech aan de voet van de Canigou. Arles-sur-Tech telt 2700 inwoners.

gen van de Spaanse burgeroorlog hadden gediend. Via de gemeente kregen ze van onze regering een dagvergoeding, maar voor de rest waren ze op zichzelf aangewezen. Sociaal als hij was, zocht vader Gustaaf vrij snel contact met de plaatselijke bevolking.

Na 3 maand besloot Gustaaf naar België terug te keren. Op 30 juli waren de Franse en Belgische overheid namelijk met Duitse toestemming begonnen met de repatriëring van de Belgische jongeren van de rekruteringsreserve, wat hoofdzakelijk via het spoor gebeurde.

Bergrivier Tech

Gustaaf deed dat op eigen houtje. Bij zijn tocht naar het noorden koos hij de Rhônevallei, wat het met de fiets makkelijker maakte. Op zeker ogenblik voegde hij zich bij een groepje Waalse postbodes uit Hoei, die wat blij waren iemand bij zich te hebben die met de Duitsers kon communiceren, bij controles of om aan voedsel te geraken.

In Chalon-sur-Saône zijn ze de demarcatielijn tussen bezet Frankrijk en Vichy-Frankrijk overgestoken. Op de terugweg kregen ze in Noord-Frankrijk van een Vlaamse vrachtwagenchauffeur nog een lift tot Charleroi of Brussel.

Na 3 maand, rond half augustus '40, was hij weer thuis in Wetteren, waar men al die tijd over zijn lot in het ongewisse was geweest en ging opnieuw aan de slag bij de firma De Backer in de Nieuwstraat, waar ook zijn vader werkte.

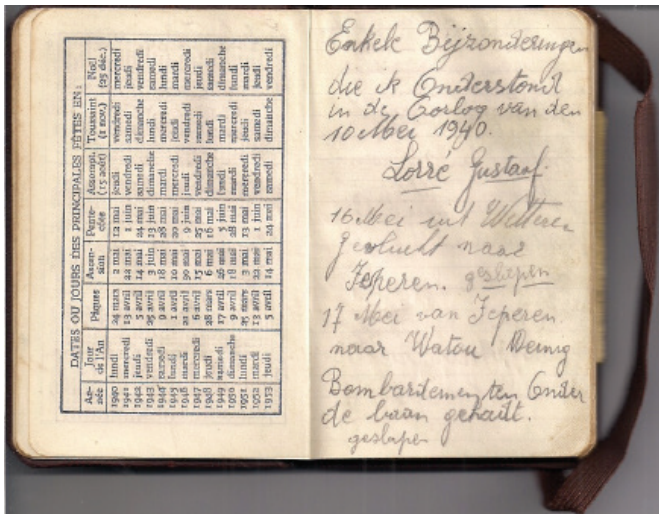
hs

Le Pic du Canigou, 2764 m hoog.

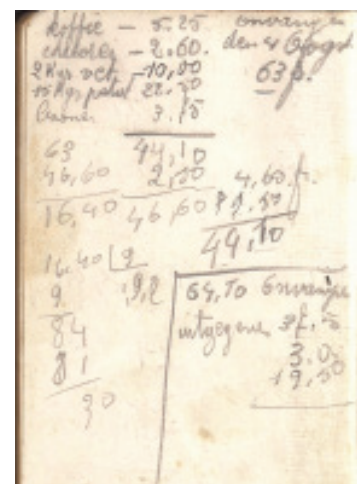
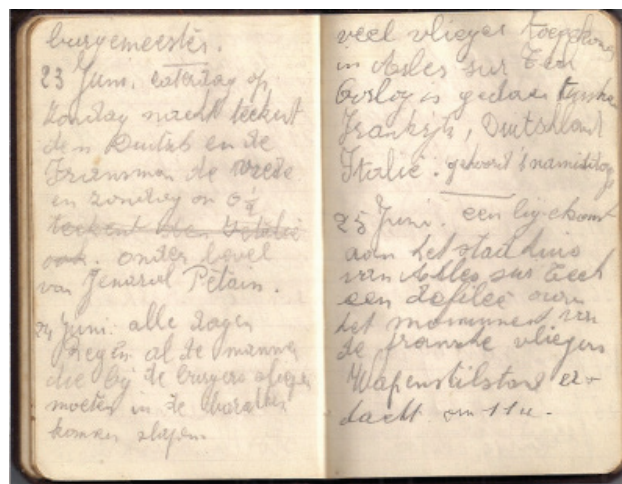
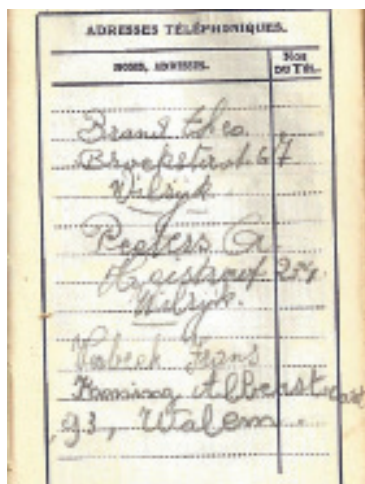
Notitieboekje

Gedurende heel het avontuur hield Gustaaf een dagboek bij. Hij noteerde de gebeurtenissen van elke dag in een notaboekje dat werd uitgebracht door de verzekeringsmaatschappij "General Accident". Het is een

miniscuul boekje met goud op snee. In de rug van het boekje past een klein potlood, het kan worden dichtgehouden met een elastiek.

Op 31 bladzijden beschrijft hij ervaringen en indrukken van 16 mei tot en met 18 augustus 1940 in eenvoudige, beknopte dagelijkse notities. 5 bladzijden bevatten enkele summier gegevens over inkomsten, aankopen en werkverdeling binnen de groep van 25 jongemannen. Her en der staan er 13 adressen genoteerd, het merendeel zijn lotgenoten, en aan zijn verblijf in de Pyreneeën herinneren ten slotte nog de resten van een vlinder en libelle.

Namen en adressen van Belgische RCBL'ers uit het notitieboekje van Gustaaf Lorré met hun adressen anno 1940. Van vijf van deze RCBL'ers zijn op het internet nog sporen teruggevonden.

- Bernaerts Jan** Fluitbergstraat 38, 2900 Schoten
- Brand Theo** Broekstraat 67, 2610 Wilrijk
- Eggerickx Cornelis** Langemuntstraat 33, 9400 Ninove
- Hendrickx Pierre** Dendermondsesteenweg 246, 9300 Aalst
- Heyrman Cyriel** Kasteeldreef 171, 9120 Beveren-Waas 1923 - 2006.
- Lamont Karel** Brandstraat, Ruiselede - Doomkerke
- Peeters Armand** Heistraat 234, 2610 Wilrijk huis een paar jaar geleden verkocht.
- Pirotte Fernand** rue Margot, 1435 Corbais historicus, schreef o.a. over Waalse metaalindustrie en verspreiding van de aardappel in Wallonië.
- Rogge Koen Leopold** Ruelensstraat 4, 3010 Kessel-Lo
- Siliatte Maurice** 6870 Arville bij Saint-Hubert. voor de man worden nog steeds zielenissen opgedragen in Saint-Hubert.
- Verbeeck Frans** Koning Albertstraat 93, 2800 Waleme 1924 - 1994, later pastoor in Willebroek.

Frans Verbeeck - geboren te Waleme in 1924. Hij werd priester gewijd door kardinaal Van Roey en droeg zijn eremis op te Waleme op 2 april 1951. Hij werd benoemd tot onderpastoor te Ruisbroek-Sauvegarde en later pastoor te Willebroek.

Enkele Bijzonderingen die ik onder- stond in de oorlog van den 10 Mei 1940

donderdag 16 mei

Uit Wetteren gevlucht naar Ieperen. Geslapen.

vrijdag 17 mei

Van Ieperen naar Watou.

Weinig bombardementen onder de baan gehad.
Geslapen.

zaterdag 18 mei

Mijn ouders verlaten. Van Watou de grens over
waar we 2u wachten. Naar Saint-Omer. In Watou om 1u30 vertrokken en 9u30 aangekomen in Saint-
Omer. Bij een boer.

zondag 19 mei

Van Saint-Omer naar Boulogne-sur-mer, vandaar naar Montreuil. Veel bergen.

maandag 20 mei

Franse vluchtelingen 1940

Van Montreuil naar
Abbeville, dan naar Dieppe, dan
naar Longueville[sur-Scie] bij
Rouen, waar we sliepen.

Groot bombardement in Dieppe.

Die dag ontmoette hij onderweg
een Française, Mauricette Houville
(zie adressen)

Abbeville na bombardement van 20.06.1940

dinsdag 21 mei

Dieppe na bombardement van 20.05.1940

Van Longueville naar Rouen. Onder deze baan verloor ik Jan Van Hove en stond nu alleen.

In Rouen moest hij zich zoals de andere RCBL'ers in de kazerne Tallandier melden, maar in plaats daarvan zette hij zijn reis verder naar het zuiden.

woensdag 22 mei

Van [Briachon?] Rouen naar Alençon, waar ik een kameraad uit Jette ontmoette. Ook verloren door een ongeluk.

donderdagdag 23 mei

Van Alençon naar Sablé. Veel bergen.

vrijdag 24 mei

Van Sablé naar Nantes.
Dag en nacht op de trein.

zaterdag 25 mei

Van Nantes naar Bordeaux.
Geen bergen, schone bruggen.

zondag 26 mei

Van Bordeaux naar Tolouse, naar Narbonne, dan naar Perpignan en Elne, op 8 km van Spanje. Op de trein 56u gezeten, 18u zonder eten. Schone streek. In de Alpen (?) en de Azurenkust druivenvelden

maandag 27 mei

[Van Elne naar Céret, van Céret via Amélie-les-Bains naar Arles-sur-Tech].
Aangekomen rond 9u in Arles. Nachtverblijf in Arles-sur-Tech. Mooi zicht, goed eten.

Kazerne Tallandier in Rouen

Vroegere station van Arles-sur-Tech

donderdag 16 mei – 87 km

🚲 Wetteren - Gent [N 43] Deinze - Ieper.

vrijdag 17 mei – 21 km

🚲 Ieper [N 38] Poperinge - Watou.

zaterdag 18 mei – 37 km

🚲 Watou [D 137] Cassel [D 933] St.-Omer.
Vanaf Watou zette hij de reis zonder zijn ouders en zuster verder.

zondag 19 mei – 253 km

🚲 St-Omer [D 211, N 42] Boulogne-sur-Mer [N 1] Montreuil.

maandag 20 mei – 230 km

🚲 Montreuil [N 1] Abbeville [D 925] Dieppe [D 3] Longueville-sur-Scie.

dinsdag 21 mei – 50 km

🚲 Longueville-sur-Scie [D 3] Rouen.

woensdag 22 mei – 160 km

🚲 Rouen [Briachon] [N 138] Alençon.

donderdag 23 mei – 101 km

🚲 Alençon [N 138, D 310, D 4] Sablé.

vrijdag 24 mei – 151 km

🚂 Sablé - Nantes (dag en nacht op trein).

zaterdag 25 mei – 275 km

🚂 Nantes - La Rochelle - Rochefort - Bordeaux.

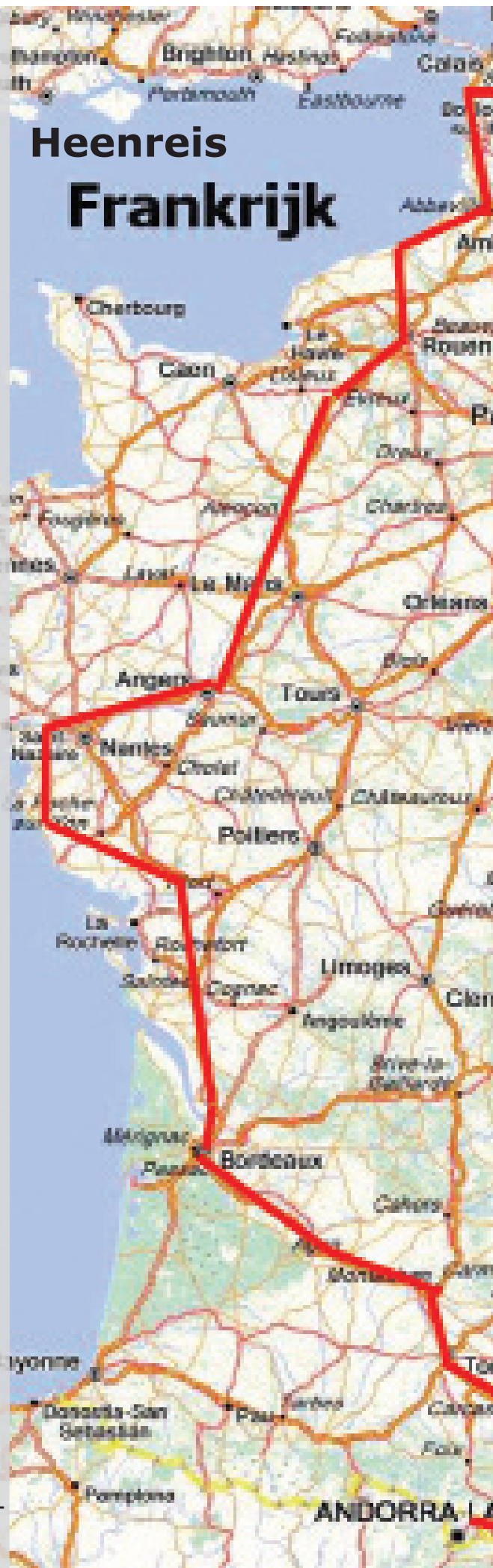
zondag 26 mei – 463 km

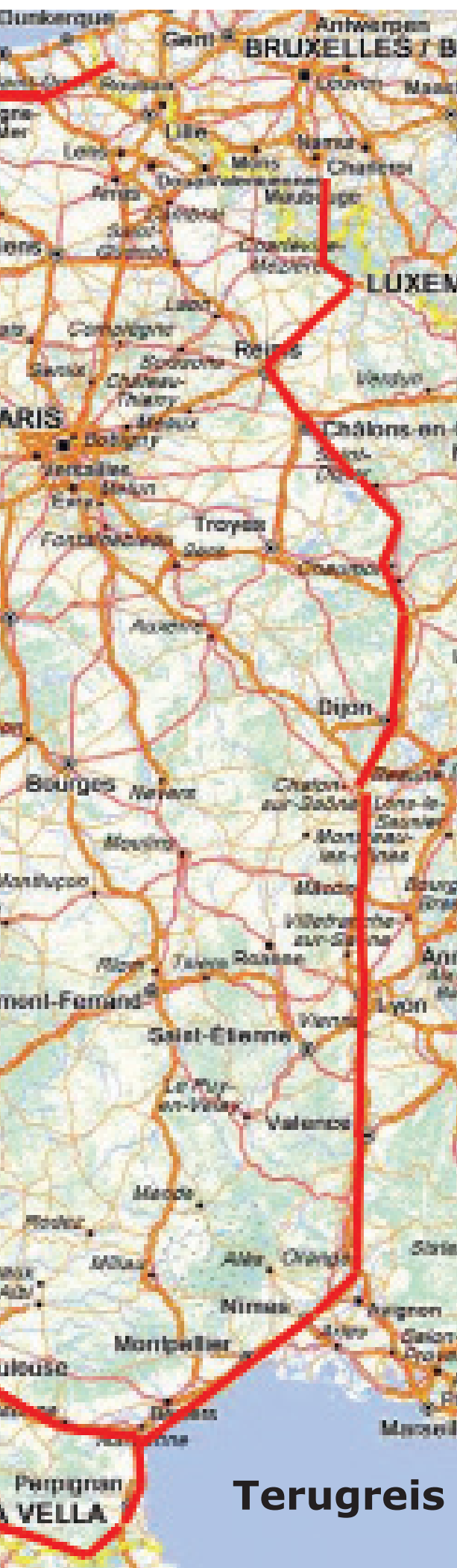
🚂 Bordeaux - Agen - Toulouse - Narbonne - Perpignan - Elne. 56u op de trein, 18u zonder eten.

maandag 27 mei – 39 km

🚂 Elne - Céret - Amélie-les-Bains - Arles-sur-Tech, aankomst 9u [21u].

Heenreis Frankrijk

zaterdag 10 augustus – 57 km

 10u - 17u Arles-sur-Tech [D 115] Le Boulou [N 9] Perpignan [N 9] Fitou, tussen Perpignan en Narbonne.

zondag 11 augustus – 122 km

 vertrek 6u, na 40 km ontmoeting met Waalse postbodes, met wie hij de reis voortzette. Fitou [N 9] Narbonne [N 9] Béziers [N 112] Agde [N 112] Sète.

maandag 12 augustus – 111 km

 Sète [N 112] Montpellier [113] Nîmes [N 86] Remoulins.

dinsdag 13 augustus – 90 km

 vertrek 4u Remoulins [N 86] Pont-St-Esprit [D 994] Bollène [N 7] Pierrelatte [N 7] Montélimar.

woensdag 14 augustus – 119 km

 vertrek 5u Montélimar [N 7] Valence [N 7] St-Vallier [N 7] Vienne.

donderdag 15 augustus – 118 km

 vertrek 6u Vienne [N 7] Lyon [N 6] Villefranche [N 6] Mâcon [N 6] Fleurville.

vrijdag 16 augustus – 111 km

 Fleurville [N 6] Chalon-sur-Saône. In Chalon staken ze de demarcatielijn over tussen Vichy-Frankrijk en bezet Frankrijk. [N 6] verder tot Chagny.

 Chagny - Dijon.

zaterdag 17 augustus – 389 km

 vertrek 5u30 van Dijon naar Charleville-Mézières bij de Belgische grens.

zondag 18 augustus – 205 km

 vertrek 4u Charleville-Mézières - Givet.

 Givet- Charleroi of Brussel lift van een Vlaams vrachtwagenchauffeur.

 Brussel - Wetteren.

Terugreis

Verblijf in Arles-sur-Tech

Daar in de Pyreneeën in Arles-sur-Tech, een stadje van 2700 inwoners aan de voet van de Canigou, werden de Belgische jongelui ondergebracht in primitieve barakken, die in 1939 nog als opvangkamp voor vluchtelingen van de Spaanse burgeroorlog hadden gediend.

dinsdag 28 mei

Verblijf in Arles-sur-Tech. Schone vrouwen, alles in het Spaans.

woensdag 29 mei

Verblijf in de barakken in Arles-sur-Tech. De koning [Leopold III] geeft zich over met zijn leger. Voor de barakken liggen de hoge Pyreneeën. We liggen op 1 km van de Spaanse grens. Ik heb 2 nachten in hotel Poch gelogeerd. cf. R. Rudelle, Arles-sur-Tech antan (Poch). Hier is de weg die ik volgde van Wetteren, Gent, Ieper, Poperinge, Watou, Hondschote (?) (onwaarschijnlijk, mogelijk verward met Hondegheem), St.-Omer, Montreuil, Abbeville, Boulogne-sur-Mer, Dieppe, Neufchâtel, Rouen, Bernay, Alençon, Sablé-sur-Sarthe, Nantes, La Rochelle, Rochefort, Bordeaux, Agen, Toulouse, Narbonne, Perpignan, Arles-sur-Tech. Beklimmen van de Pyreneeën, prachtige watervallen en kurkbomen, citroenbomen.

donderdag 30 mei

De bergen beklommen. Niets bijzonders in Arles-sur-Tech.

vrijdag 31 mei

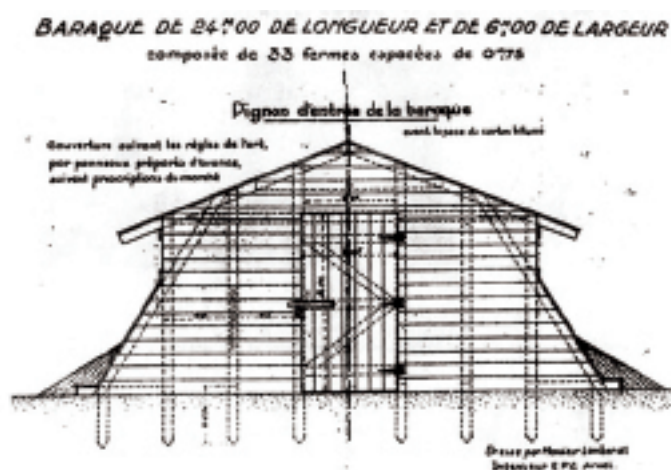
Een wandeling met de velo naar Peret, mooi zicht.

zaterdag 1 juni

Niets bijzonders in Arles-sur-Tech. Mijn beste vrienden zijn Armand Peeters, Theo Brand, Jan Betten. De eerste twee van Wilrijk, de derde van Zellik. We zijn met een groep van 25 man.

zondag 2 juni

Naar de mis geweest. Een wandeling.

De Belgische RCLB'ers werden waarschijnlijk in dergelijke barakken ondergebracht

Niets bijzonders.

maandag 3 juni t.e.m. woensdag 5 juni

Niets bijzonders.

dinsdag 6 juni

Niets bijzonders. Wandelingske maken naar Amélie-les-Bains, schoon stadje in de Pyreneeën.

woensdag 7 juni

Niets bijzonders, in Arles-sur-Tech in de namiddag een grote dondervlaag.

donderdag 8 juni en vrijdag 9 juni

Niets bijzonders.

zaterdag 10 juni

Italië verklaart aan Frankrijk om middernacht de oorlog, in de radio gehoord in het café Gibrat in Arles. cf.R.Rudelle, Arles-sur-Tech antan [Pierre Gibrat]

zondag 11 juni en maandag 12 juni

Niets bijzonders.

dinsdag 13 juni

Geschreven naar Bordeaux Maritime Belge, om 11u gepost. Het antwoord van het filiaal van de Compagnie Maritime Belge op deze brief is bewaard gebleven, zie bijlage.

woensdag 14 juni

Niets bijzonders. Val van Parijs.

donderdag 15 juni

De Maginotlinie ingenomen van de Duitsen langs Duitsland. Grote verslagenheid van de Fransen, gehoord in de radio in het café. Slang gevangen en gestroopt.

vrijdag 16 juni

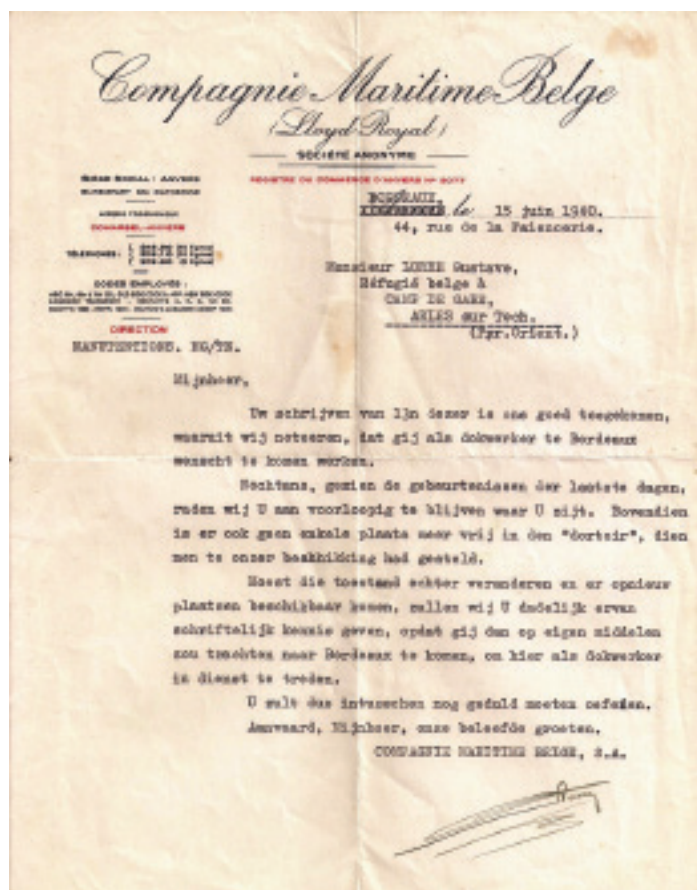
Armand en Theo vertrokken naar Bordeaux om 1u 's middags.

zaterdag 17 juni

Waterslang gedood, mooi beestje. Veel vis en puiten gegeten. Vlinder gevangen, ik en Georges van Waasmunster.

Bunker van de Maginotlinie na de inname door de Duitsers

zondag 18 juni

Patatten geijast. Een zichtkaart gekocht in de tabakswinkel nevens café Poch van Arles-sur-Tech. Brief van Bordeaux toegekomen om 2u. Geen werk. De Fik, de Georges, de Juul, Rik, Bert, Gaston en de Witte naar Tulle [dept. Corrèze] vertrokken om 12u45, dus de Mechelaars. ['Tulle' wijst erop dat ze per trein terugkeerden]

maandag 19 juni

Gisteren ben ik chef van onze groep benoemd en die telt 17 man. Gans de dag geregend, niets bijzonders.

dinsdag 20 juni

Naar Amélie-les-Bains geweest. 's Namiddags een zichtkaart van Amélie gekocht. In de nacht voor de eerste maal vliegers gehoord.

woensdag 21 juni

Een paar sloefen gekregen van de gemeente Arles-sur-Tech om 9u 's morgens. Altijd regen. Koffie en cognac gedronken tot 10u 45. Goede drank.

Veel gezien.

donderdag 29 juni

Naar de douche geweest om 4u. Al twee dagen goed weder.

vrijdag 30 juni

Naar de mis geweest om 7u. Niets bijzonders.

zaterdag 1 juli

Niets bijzonders.

zondag 2 juli

Enigen vertrekken naar België. 2 portretten gekocht.

maandag 3 juli

6 man van onze groep vertrokken naar België en in het geheel 77 man om 4u 's morgens. Warm weder.

dinsdag 4 juli en woensdag 5 juli

Niets bijzonders.

donderdag 22 juni

Altijd regen. Gewassen in het stortbad van de burgemeester.

vrijdag 23 juni

Zaterdag- op zondagnacht tekent de Duits en de Fransman de vrede en zondag om 6u30 onder bevel van generaal Pétain.

zaterdag 24 juni

Alle dagen regen. Al de mannen die bij de burgers sliepen, moeten in de barakken komen slapen. Veel vliegers toegekomen in Arles-sur-Tech. Oorlog is gedaan tussen Frankrijk, Duitsland en Italië, gehoord 's namiddags.

zondag 25 juni

Een bijeenkomst aan het stadhuis van Arles-sur-Tech, een defilé aan het monument van de Franse vliegers. Wapenstilstand herdacht om 11u. Ook om hout geweest in de bergen. De cafés gesloten gans de dag.

's Namiddags een kroon gekocht en om 4u naar het monument gedragen met gans het volk van de vluchtelingen.

maandag 26 juni en dinsdag 27 juni

Niets bijzonders.

woensdag 28 juni

Om 8u met enigen een berg beklommen van 1200 m. Prachtige zichten. Om 11u15 weer.

Om 12u 30 met de zoon van dokter Vercauteren van Lokeren [zie ook 8 oogst] en twee anderen naar Céret geweest. Om 8u 15 terug.

Het monument van de gesneuvelden in Arles-sur-Tech dat we bezochten op 25 juni

donderdag 6 juli

Bij een boer met mijn nieuwe vriend [François Claret] om melk gevraagd op een boerderij op een berg.

vrijdag 7 juli

Naar de cinema geweest met Cornel. En de twee mannen van Charleroi om melk geweest. Beviend met een Fransman, François [Claret].

zaterdag 8 juli

Al de mannen van het klooster zijn in onze barak komen slapen. We zijn in de groep van de Walen. Om melk geweest. Veel plezier. Warm weer, 32° tot 35°. Andere vliegers toegekomen.

zondag 9 juli

Om melk geweest, aan de peren gezeten. Anders niets bijzonders

maandag 10 juli

Nog vliegers aangekomen. Om melk geweest. 's Namiddags vlieger aangekomen en sloefen gehad.

dinsdag 11 juli

Om melk geweest. Slecht weder.

woensdag 12 juli

Om melk geweest en een Spaanse munt gekregen van die jonge Fransman. Slecht weder.

donderdag 13 juli

Om melk geweest en me gewassen in de

Abdij van Arles-sur-Tech
douche. Een vogel geroosterd.

vrijdag 14 juli

Nationale dag in Frankrijk. Veel plezier gehad met de Franse vrienden. Taartjes gegeten en fijne drank tot 11u.

zaterdag 15 juli

Om melk geweest en vogels en uitgetrokken [gepluimd?] en gaan braden. Goed eten.

zondag 16 juli

Patatten gebraden en een papier ingevuld om 10 franken te hebben. Om melk geweest. Vluchtelingen kregen om de veertien dagen een vergoeding van 10 fr per dag uitbetaald.

maandag 17 juli

160 fr elk getrokken om onze kost zelf te doen. Om melk geweest. Slecht weder. Niets bijzonders.

dinsdag 18 juli

Om melk geweest. Eten gereedgemaakt, ik en Cornel, patatten, eieren, bonen, brood. De eerste dag buiten gekookt. Goed weder.

woensdag 19 juli

Om melk geweest. Eten gekookt, patatten, salade en tomaten.

donderdag 20 juli

Ons eten weer zelf gemaakt. Niets bijzonders.

Chaque ticket quotidien de cette feuille correspond à 100 grammes de PAIN		Les tickets ne peuvent être utilisés qu'au jour indiqué	
31	100 grammes de PAIN	30	100 grammes de PAIN
29	100 grammes de PAIN	28	100 grammes de PAIN
27	100 grammes de PAIN	26	100 grammes de PAIN
25	100 grammes de PAIN	24	100 grammes de PAIN
23	100 grammes de PAIN	22	100 grammes de PAIN
21	100 grammes de PAIN	20	100 grammes de PAIN
19	100 grammes de PAIN	18	100 grammes de PAIN
17	100 grammes de PAIN	16	100 grammes de PAIN
15	100 grammes de PAIN	14	100 grammes de PAIN
13	100 grammes de PAIN	12	100 grammes de PAIN
11	100 grammes de PAIN	10	100 grammes de PAIN
9	100 grammes de PAIN		

Rantsoenzegels. Verbruikt tot 8 augustus, de dag dat Gustaaf naar huis vertrok

vrijdag 21 juli

Geen eten gemaakt. Noppe ontvangt een brief van zijn vrouw. Niets bijzonders.

zaterdag 22 juli

Normaal eten, brood, patatten en appeltrot [appelmoes]. Niets bijzonders als veel vloaien.

zondag 23 juli

Ziehier onze keuken en pratieke bron en goed vuur.'s Morgens 9 vissen gevangen, opgegeten met patatten en brood en tomaten. Prachtig hoekje [gelijkaardige tekeningen van vuur en bron in het notitieboekje] 's Namiddags ik, Cornel en Cyriel een prachtige paling gevangen en 5 schone barbotten [riviergrondel]. Goed gegeten en 's avonds veel plezier gehad.

maandag 24 juli

Gewoon eten gemaakt. Anders niets bijzonders.

dinsdag 25 juli

2 schone barbotten gevangen. Goed gegeten. Vandaag heet weder.

woensdag 26 juli

Gewoon eten. Warm weder. Niets bijzonders.

donderdag 27 juli

10 barbotten gevangen en goed gegeten. Mooi weder. Veel soep gegeten.

vrijdag 28 juli

Gegeten in de barakken. Mooi weder. 's Avonds taartjes gegeten. Anders niets bijzonders.

zaterdag 29 juli

Weer 10 prachtige vissen gepakt, ik, Cornel en Cyriel. Goed gegeten, vis, veel patatten, ½ kilo brood en appeltrot.

zondag 30 juli

Gegeten van de keuken. Feest geweest in Arles, maar met de oorlog niets.

maandag 31 juli

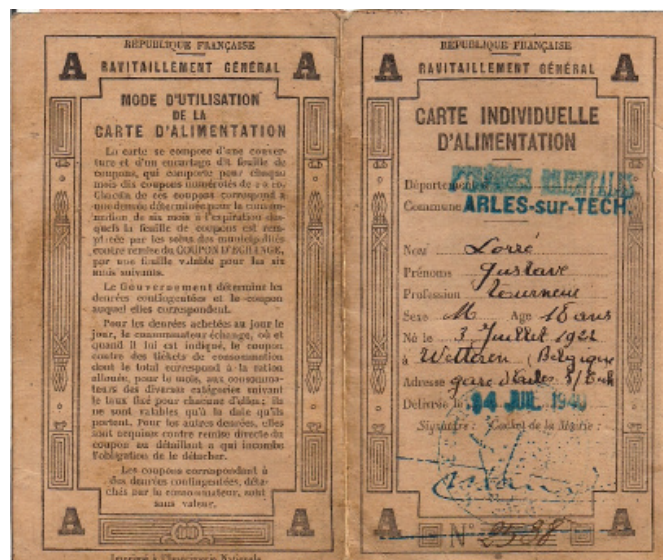
Adres gehad van de Fransman [François Clar-et]. Patatten en wortelen gegeten. Om de bons [rantsoenzegels, zie bijlage] geweest.

dinsdag 1 oogst

Om melk geweest. Een hartje in hout gemaakt op mijn bed. Visvangst met de lijn geweest, niets gevangen. Mooi weder nog altijd.

woensdag 2 oogst

Al de mannen van de barak moeten hun 10 fr

In dit boekje zaten voor 6 maand voedingsbonnen - 10 voedingsbonnen per maand -

nemen [zie 16 juli]. Vandaag eten we nog van de keuken. Mijn sloefen gemaakt, die ik laatst gekregen heb. Een lotje [blijkbaar werden er een aantal gebruiksvoorwerpen onder de jongelui verloot] voor de emmer, pollepel, borstel, vod. Ik had nr. 2 , de pollepel. Nr. 1, emmer, François; nr. 3, borstel ; nr. 4, vod, Leopold.

donderdag 3 oogst

De andere mannen hebben hun 10 fr getrokken. We hebben ons met een groepje van 9 man aangesloten.

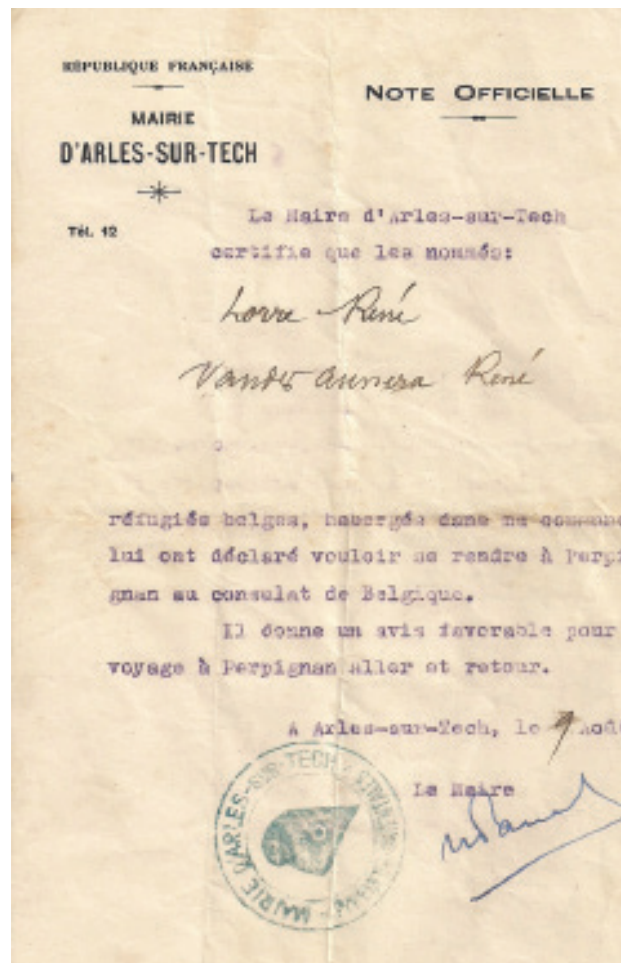
Zie hier de lijst:

Lorré en Gaston: koks

Noppe, Herman, Possemiers, Leopold:
houthalers

Cornel, François, Ketsen: commissionnaires

We hebben soep gemaakt en goed gegeten met een bidon in de keuken.

Reispas met toelating van de burgemeester voor de heen- en terugreis naar Perpignan.

vrijdag 4 oogst

Kok gespeeld. Zeer goed eten. We zijn van zin te vertrekken.

zaterdag 5 oogst

Naar de mairie geweest voor met de trein te vertrekken. Vandaag weer kok gespeeld. 48° hitte. Er zijn er 10 weergekomen, die vertrokken waren. Wij gaan niet per velo vertrekken. Gisteren zijn de 3 Aalstenaren vertrokken. Ook een adres gehad van Kessel-Lo.

zondag 6 oogst

Ons velos moeten inleveren. Goed eten gemaakt. Een schoon leven, spijtig van die vlooiën.

maandag 7 oogst

Frans Schepers komt mij bezoeken van Palada. Goed eten. Alle dagen ga ik mij wassen. Ketsen is bij onze groep gekomen. Plezierig leven.

dinsdag 8 oogst

Een bewijs voor Perpignan [zie bijlage] gekregen. Dokter Vercauteren [zie ook 28 juni] van Lokeren toegekomen van België. Belgische sigaretten gehad. Een papier gehad voor vertrek. Veel plezier, 's avonds zat geweest.

woensdag 9 oogst

Met Herman Marivoet naar Perpignan geweest om laissez-passers [zie bijlage], 13 stuks. Schone reis met de autobus, veel gezien.

Terug naar huis

donderdag 10 oogst

We krijgen onze fiets niet, tot ik de mijne pakte en er om 10u van onder trok naar huis. Arles-sur-Tech verlaten om 10u. Om 5u logement gevonden in het departement Aude, stad Fitou, op 40 km van Narbonne, op een hoeve.

vrijdag 11 oogst

's Morgens vertrokken om 6u, toen ik op 40 km een groep Walen ontmoette, met wie ik voortreed: Narbonne, Béziers, Agde, Sète, alles aan de Middellandse Zee. In Agde was het kermis en een watergevecht. We hebben geslapen in een kamp van vliegers tegen de haven. 't Was een schone stad.

zaterdag 12 oogst

Uit Sète vertrokken naar Montpellier, een schone stad, dan naar Nîmes van op Remoulins, waar we geslapen hebben bij refugie.

zondag 13 oogst

Om 4u vertrokken. Een berg van 9 km gehad. Gepasseerd in Pont-St-Esprit en Bollène en gegeten in Pierrelatte. Dan naar Montélimar. In Montélimar viel ik plat en we hebben er geslapen.

maandag 14 oogst

Om 5u vertrokken. Onderweg cement-groeven gezien. Prachtige zichten. Valence doorgereden tot St-Vallier langs de oever van de Rhône. Wij slapen op 7 km van Vienne en hebben vandaag 135 km gedaan.

dinsdag 15 oogst

Opzij van Vienne en Lyon gepasseerd langs de Rhône. Prachtige zichten. Dan naar Villefranche, waar we gegeten hebben in het Rood Kruis. Naar Mâcon en naar Chalon [-sur-Saône]. Op 38 km daarvan hebben we geslapen.

woensdag 16 oogst

Vertrokken en in Chalon[-sur-Saône] aangekomen om door de Duitsers doorgelaten te worden [demarcatieline tussen Vichy-Frankrijk en bezet Frankrijk]. Gereden tot Chagny, waar we de trein namen naar Dijon.

In de statie geslapen.

donderdag 17 oogst

We hebben geslapen in de prachtige statie van Dijon en om 5u13 vertrokken per trein naar Charleville[-Mézières].

vrijdag 18 oogst

Geslapen in Charleville en vertrokken om 4u naar Givet, Charleroi, Brussel en Wetteren.

ARMÉE BELGE
CENTRES DE RECRUTEMENT

BELGISCH LEGER
WERVINGSCENTRA

Déclaration-Verklaring

Je soussigné Albert Verbiest, Commandant de la Compagnie de la Région de A. C. 1938,
atteste que le nommé Yves-Jean, né à Waleffe, le 7 juin 1900,
déclare hierbij dat de gezonde geboren te
domicilié à Waleffe, a en mai 1940, conformément aux ordres émis
par le Gouvernement, quitté son domicile, en Belgique, pour rejoindre les Centres de Recrutement
door de Regering bekendgemaakte beroven, zijn woonplaats in België verlaten heeft om de Wervingscentra van het Belgisch leger te bereiken.

Recruté depuis lors dans un centre de la Région de A. C. 1938, Waleffe (A)
Stedelijk opgenomen in een Centrum van de streek van Waleffe

Il est rapatrié ce jour pour être rendu à ses foyers.
wordt hij heden naar zijn haardstede teruggebracht.

A défaut d'arrêté Royal, l'appelant sous les armes, il n'a jamais fait partie de l'Armée Belge.
Bij geleek van Koninklijk besluit dat hem onder de wapens zou hebben geroepen, heeft hij nooit deel uitgemaakt van het Belgisch leger.

A (Te) Waleffe, le (den) 13 juin 1940.

Le Commandant de la Compagnie,
De Commandant der Compagnie,
Albert Verbiest

(Zegel)
(Cachet)

Officieel document waarmee Albert Verbiest vanuit Gallargues (dept. Gard) kon terugkeren naar Walem. Gustaaf Lorré beschikte over een gelijkaardig document

Frankrijk in 1940 - Bezet Frankrijk en Vichy-Frankrijk en daartussen de demarcatieline.

Station van Dijon

Verdere lectuur:

Strobbe, K., P. Serrien en H. Broers, Van onze jongens geen nieuws. De dwaaltocht van 300.000 Belgische rekruten aan het begin van de Tweede Wereldoorlog. Manteau, 2015.

Achttiendaagse veldtocht. Herdenking door vzw Erf en Heem (1940 - 1990), deel II, 1990. O.m. interviews met RCBL'ers.

Vanopdenbosch, Onze vlucht Heverlee - Lège, 10-5-1940 - 27-8-1940. Heverlee, 1965.

http://dtriaudmuchart.free.fr/arles_souvenirs.htm Mme Augustine Bonaure (° 1899), institutrice à Arles-sur-Tech, La Vie Quotidienne à Arles-sur-Tech. Souvenirs tirés du livre Images et Chronique, 1890-1950, édité par Animation et Loisirs Arlésiens en 1989. [het leven in Arles-sur-Tech eind 19de - begin 20ste eeuw]

<http://arlessurtech.canalblog.com/archives/2013/11/01/28340989.html> Arles-sur-Tech pendant les années 1920-1940.

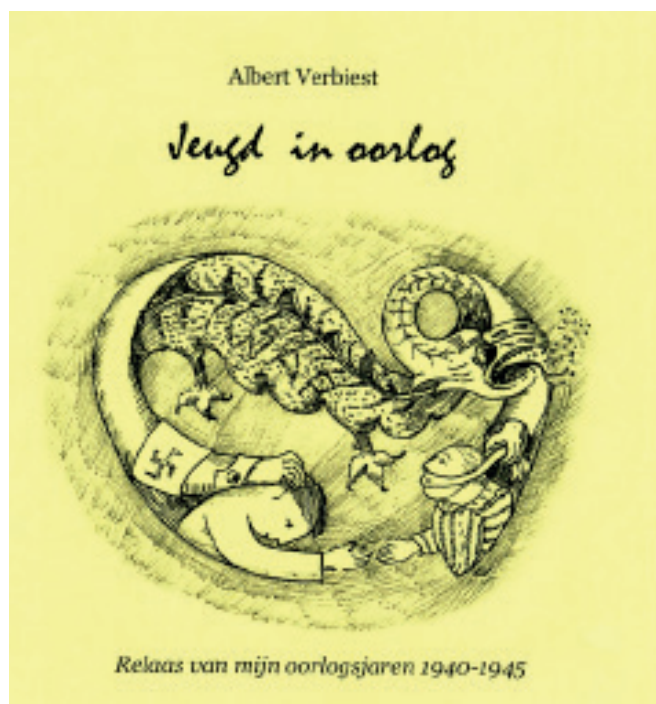
Lees ook: Jeugd in oorlog

Albert VERBIEST - Geboren te Walem op 7 juni 1923, werd hij op 10 mei 1940, als zestienjarige opgeroepen voor het Belgische leger. In dit boek doet hij het verhaal van zijn oorlogsjaren, geïllustreerd met authentieke tekeningen, meestal ter plaatse gemaakt. Hij heeft dit relaas neergeschreven als aanklacht tegen het feit dat zo vele jonge mensen beroofd werden van hun onbezorgde jeugdjaren.

Uitgave van de heemkundige kring Dr. Croquet.

Te bestellen via:

<http://www.heemkundewalem.be>

Blijf ons steunen !

**Hernieuw uw
lidmaatschap voor 2017!!**

BE23 7512 0773 0691

AXAB BE 22

€ 10 leden

€ 25 ereleden

INHOUD

Editoriaal	3
CRAB-jongeren	4
Odyssee van Gustaaf Loré	6
Notitieboekje	7
Enkele Bijzonderingen die ik onderstond in de oorlog van den 10 Mei 1940	8
Verblijf in Arles-sur-Tech	12
Terug naar huis	18